

TRAO ĐỔI Ý KIẾN

NGHIÊN CỨU VÀ VẬN DỤNG HỌC THUYẾT ĐẤU TRANH GIAI CẤP CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN TRONG ĐIỀU KIỆN HIỆN NAY NHƯ THẾ NÀO?

DƯƠNG VĂN THỊNH (*)

Hiện nay, ở nước ta, có một số ý kiến cho rằng, để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mới của cách mạng, cần phải bổ sung, phát triển học thuyết đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin. Theo các ý kiến đó, học thuyết đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin đã có thiếu sót khi coi đấu tranh là tuyệt đối, mà không coi trọng sự thống nhất. Họ quan niệm rằng, điều đó chỉ đúng trong điều kiện trước đây và chỉ là sách lược; rằng, trong bối cảnh quốc tế hiện nay, không thể nói đến đấu tranh giai cấp nữa mà chỉ nên nói đến sự hòa hợp giữa các giai cấp mới xây dựng được khối đại đoàn kết dân tộc. Trong bài viết này, chúng tôi muốn trình bày quan niệm của mình về học thuyết đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin và của Đảng ta hiện nay để bày tỏ sự không tán thành với những ý kiến trên đây.

Hiện nay, ở nước ta, ngay trong những người giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin đang có một số ý kiến cho rằng, cần phải bổ sung, phát triển lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin nói chung, học thuyết về giai cấp và đấu tranh giai cấp nói riêng cho phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ mới. Theo những ý kiến đó thì chủ nghĩa Mác - Lênin có một số nội dung không còn phù hợp, cần phải sửa chữa, nhất là học thuyết về đấu tranh giai cấp hiện đã trở nên lạc hậu. Họ cho rằng, học thuyết đó chỉ nhấn mạnh đến mặt đấu tranh giữa các giai cấp, mà không coi trọng mặt thống nhất giữa chúng (hay thống nhất giữa các mặt đối lập). Đấu tranh giai cấp, do vậy, chỉ là sách lược, chỉ thích hợp trong điều kiện giai cấp công nhân và nhân dân lao động đang tiến hành cuộc đấu tranh cách mạng để lật đổ sự thống trị của giai cấp thống trị bóc lột cũ, hoặc khi chủ nghĩa tư bản mới hình thành, còn dùng những biện pháp thô bạo để bóc lột trắng trợn sức lao động của công nhân và nhân dân lao động. Theo họ, trong điều kiện hiện nay, khi giai cấp công nhân và nhân dân lao động đã giành được chính

quyền, chủ nghĩa tư bản đã có những thay đổi, điều chỉnh về quan hệ sở hữu, quản lý sản xuất và phân phối sản phẩm, đã chú ý hơn đến việc nâng cao đời sống, cải tạo điều kiện làm việc của công nhân và các tầng lớp lao động thì không nên nói đến đấu tranh giai cấp nữa. Hiện nay, nếu nói đến đấu tranh giai cấp là đi ngược lại xu thế của thời đại, là lạc hậu, không thức thời, là làm hại đến việc củng cố khối đoàn kết nhất trí của dân tộc, v.v.. Có ý kiến còn viện dẫn cả một số luận điểm của các nhà triết học, như T.Hốpxơ, J.J.Rút-xô, I.Cantơ, G.Hêgen, hoặc tư tưởng triết học phương Đông về sự hài hòa giữa mặt thống nhất và đấu tranh của các mặt đối lập trong quá trình vận động và phát triển của sự vật, v.v.; coi đó như những tiền đề lý luận để xây dựng quan niệm mới, “đúng đắn” về đấu tranh giai cấp. Những ý kiến muốn bổ sung và sửa chữa học thuyết đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin như vậy liệu có đúng không? Bài viết muốn trao đổi về vấn đề này.

Có thể khẳng định rằng, việc cần thiết phải bổ sung, phát triển lý luận của chủ

(*) Tiến sĩ, Khoa Triết học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội.

nghĩa Mác - Lênin nói chung và lý luận về đấu tranh giai cấp nói riêng cho phù hợp với điều kiện hiện nay là điều không thể phủ nhận. Bởi vì, nếu không như vậy, lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin không thể phản ánh đúng quy luật vận động của hiện thực khách quan và do đó, cũng không thể đóng vai trò chỉ đạo hoạt động thực tiễn của con người được. Vấn đề là bổ sung và phát triển như thế nào?

Trong lịch sử phát triển lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, vấn đề này luôn được đặt ra. Nhờ vậy, lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin không ngừng được đổi mới và phát triển, gắn bó chặt chẽ với thực tiễn xã hội, không bị khô cứng. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khác nhau, khi bổ sung, phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, một số người đã cắt bỏ đi những nội dung căn bản nhất, có ý nghĩa cách mạng nhất dẫn đến hiểu sai lệch về chủ nghĩa Mác - Lênin, làm cho chủ nghĩa Mác - Lênin trở thành một hệ thống lý luận trừu tượng, chung chung, mà theo cách nói của V.I.Lênin, là đã “tước hết nội dung” của học thuyết cách mạng đó, làm “tầm thường hóa”, “làm cùn khía cạnh sắc bén cách mạng” của nó. Theo ông, khi giai cấp tư sản và bọn cơ hội chủ nghĩa trong phong trào công nhân đều nhất trí với nhau về cách “cải biến” như thế đối với chủ nghĩa Mác, chúng đã cố tình lãng quên, xóa nhòa, xuyên tạc khía cạnh cách mạng, tinh thần cách mạng của học thuyết Mác. Chúng đã đặt lên hàng đầu và chỉ ca tụng cái gì mà giai cấp tư sản có thể chấp nhận được hay cho là có thể chấp nhận được(1). Những ý kiến về việc bổ sung, sửa chữa học thuyết đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin nêu ra ở trên rõ ràng là muốn thay thế những nội dung thực sự cách mạng của học thuyết đó bằng một quan niệm mơ hồ về đấu tranh giai cấp, hay có thể gọi là “sự dung hòa giai cấp”. Họ

muốn giải quyết vấn đề quan hệ giai cấp hiện nay không phải bằng những biện pháp xuất phát từ các quan hệ hiện thực, mà chỉ bằng sự tưởng tượng thuần túy chủ quan. Bởi vì, thực ra, *một mặt*, họ chưa nghiên cứu một cách đầy đủ và cẩn thận những tác phẩm của C.Mác, Ph.Ăngghen, V.I.Lênin nói về vấn đề giai cấp và đấu tranh giai cấp; *mặt khác*, họ cũng chưa tìm hiểu tường tận và chưa trải nghiệm một cách thực tế tình hình chính trị - xã hội phức tạp hiện nay thể hiện tính phức tạp của cuộc đấu tranh giai cấp.

Đấu tranh giai cấp là một quá trình phức tạp trong sự vận động của lịch sử - xã hội, một xu thế tất yếu, khách quan của xã hội có giai cấp. Quá trình này không phụ thuộc vào việc người ta có quan niệm như thế nào về nó. Những quan niệm khác nhau về đấu tranh giai cấp đã xuất hiện từ trước đến nay trong các học thuyết triết học, hoặc trong các lý luận chính trị - xã hội đều là sự phản ánh trong tư tưởng của người ta về một quá trình đã, đang diễn ra trong hiện thực. Chỉ cần có một thái độ nghiêm túc đôi chút là có thể thấy ngay cuộc đấu tranh đó diễn ra thường xuyên, liên tục dưới những hình thức và nội dung khác nhau như thế nào trong lịch sử cũng như hiện tại. Vì thế, trong “Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản” (năm 1848), C.Mác và Ph.Ăngghen đã viết: “Lịch sử tất cả các xã hội tồn tại từ trước đến ngày nay chỉ là lịch sử đấu tranh giai cấp.

Người tự do và người nô lệ, quý tộc và bình dân, chúa đất và nông nô, thợ cả phường hội và thợ bần, nói tóm lại là những kẻ áp bức và những người bị áp bức, luôn luôn đối kháng với nhau, đã tiến hành cuộc đấu tranh không ngừng, lúc công khai, lúc ngấm ngấm, một cuộc đấu tranh

(1) Xem: V.I.Lênin. *Toàn tập*, t. 33. Nxb Tiến bộ, Mátxcova, 1976, tr. 7.

bao giờ cũng kết thúc bằng một cuộc cải tạo cách mạng toàn bộ xã hội, hoặc bằng sự diệt vong của hai giai cấp đấu tranh với nhau”(2).

Đối với C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin, đấu tranh giai cấp là vấn đề chính trị thực tiễn rất hệ trọng, không thể hững hờ hoặc nói một cách băng quơ về nó được. Muốn đưa ra những kết luận khái quát đúng đắn về nó, cần phải nghiên cứu những sự kiện lịch sử cụ thể, phân tích sự vận động của các sự kiện lịch sử đó một cách tỉ mỉ, chi tiết với một thái độ khách quan, biện chứng. Những phân tích của C.Mác về các sự kiện lịch sử ở Pháp những năm 1848 - 1850, 1851 và 1871 đã chứng tỏ điều đó. Là những nhà lý luận khoa học, đồng thời là lãnh tụ của phong trào đấu tranh cách mạng của giai cấp công nhân, C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin đã phân tích thực tiễn cuộc đấu tranh giai cấp diễn ra trong lịch sử một cách rất cụ thể và sâu sắc. Điều đó đã được thể hiện trong hàng loạt tác phẩm tiêu biểu của các ông. Trong nhiều tác phẩm, các ông đã trình bày rõ quan điểm của mình cho rằng, đấu tranh giai cấp không phải là những cuộc bạo loạn, khủng bố, lật đổ, chỉ có ý nghĩa phá hoại gây chia rẽ, bè phái, gây rối loạn, làm thiệt hại cho xã hội, mà là một quá trình tất yếu, khách quan của xã hội có áp bức giai cấp, là những cuộc đấu tranh rộng khắp của quần chúng nhân dân lao động chống lại giai cấp thống trị bảo thủ. Nguyên nhân của cuộc đấu tranh giai cấp này bắt nguồn từ những mâu thuẫn trong quan hệ về lợi ích kinh tế không thể điều hòa được giữa các giai cấp. Thực chất cuộc đấu tranh đó là cuộc đấu tranh của quần chúng nhân dân bị áp bức chống lại bọn đặc quyền, đặc lợi, chống lại giai cấp thống trị bóc lột nhằm giải quyết mâu thuẫn về lợi ích. Cuộc đấu tranh này có ý nghĩa cách

mạng sâu sắc, nhằm xóa bỏ những cơ sở kinh tế của giai cấp thống trị, xóa bỏ chế độ xã hội cũ lỗi thời, xây dựng chế độ xã hội mới tiến bộ hơn. Do vậy, đấu tranh giai cấp là một động lực thúc đẩy xã hội phát triển, chứ không phải là sự gây rối, phá hoại. Trong xã hội có giai cấp đối kháng về mặt lợi ích thì tất yếu có đấu tranh giai cấp. Điều đó hoàn toàn không phụ thuộc vào việc người ta có nói về nó hay không, hoặc nói như thế nào về nó. Không phải cứ cố tình không nói đến đấu tranh giai cấp thì trên thực tế, đấu tranh giai cấp sẽ mất đi hoặc mức độ xung đột sẽ dịu đi.

Các nhà kinh điển của chủ nghĩa Mác cũng cho rằng, cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân là nhằm giải phóng con người khỏi chế độ bóc lột tư bản chủ nghĩa và xóa bỏ hoàn toàn chế độ người bóc lột người. Do vậy, đây là cuộc đấu tranh gay go và phức tạp nhất trong lịch sử. Cuộc đấu tranh này tất yếu dẫn đến chuyên chính vô sản. Nhưng, chuyên chính vô sản không phải là mục đích cuối cùng của cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản. Nó chỉ là bước quá độ để tiến tới thủ tiêu mọi giai cấp, tiến tới xã hội không có giai cấp. Giai cấp vô sản cần phải sử dụng nền chuyên chính của mình để tiếp tục cuộc đấu tranh trong điều kiện mới. Như vậy, ngay từ khi giai cấp vô sản ra đời thì cuộc đấu tranh của nó với giai cấp tư sản và các giai cấp bóc lột khác cũng xuất hiện. Cuộc đấu tranh đó diễn ra thường xuyên, liên tục cả khi giai cấp vô sản chưa giành được chính quyền từ tay giai cấp thống trị cũ, lần khi đã thiết lập được chính quyền cách mạng của mình và sử dụng chính quyền ấy như một công cụ để xây dựng xã hội mới. Tuy nhiên, nội dung và hình thức đấu tranh giai cấp ở

(2) C.Mác và Ph.Ăngghen. *Toàn tập*, t.4. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1995, tr. 596 - 597.

những thời kỳ cách mạng khác nhau lại có sự khác nhau do điều kiện lịch sử cụ thể quy định. Điều khẳng định này không giống với quan niệm “muốn sửa chữa” chủ nghĩa Mác - Lênin đã nêu ở trên - quan niệm cho rằng đấu tranh giai cấp chỉ là nhất thời, chỉ là sách lược trong điều kiện giai cấp công nhân cần tập hợp lực lượng để lật đổ chế độ xã hội cũ; rằng, sau khi giai cấp công nhân giành được chính quyền rồi thì không còn đấu tranh nữa, mà chỉ còn sự thống nhất. Theo quan niệm đó, khi giai cấp công nhân và nhân dân lao động đã có chính quyền rồi mà còn nói đến đấu tranh nữa là gây chia rẽ, gây mất ổn định; đồng thời, chỉ nên coi thống nhất là căn bản, phải coi trọng sự hợp tác, thống nhất; còn đấu tranh là thứ yếu, tạm thời lắng xuống và như vậy mới đúng với “quan điểm của Đảng”.

Thật ra, quan điểm của Đảng ta về xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc, về tăng cường hợp tác quốc tế có phải là xem nhẹ đấu tranh giai cấp đâu. Trái lại, Đảng ta luôn xác định rằng, hiện nay và trong suốt thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, ở nước ta vẫn còn giai cấp và đấu tranh giai cấp. Cuộc đấu tranh giai cấp trong thời kỳ quá độ diễn ra với những nội dung và hình thức mới rất phức tạp, có mặt ngày càng gay gắt hơn. Đảng ta chỉ khẳng định trong điều kiện mới hiện nay, không được cường điệu cuộc đấu tranh giai cấp, dẫn đến sự rụt rè, không dám đổi mới; đồng thời, không được coi nhẹ, xem thường đấu tranh giai cấp, dẫn đến mơ hồ, mất cảnh giác. Ở đây, không nên hiểu việc Đảng ta nói không được “cường điệu cuộc đấu tranh giai cấp” thành ra là “không coi trọng đấu tranh giai cấp”, hay coi đấu tranh chỉ là sách lược, tạm thời và sự thống nhất giữa các giai cấp mới là căn bản như một số ý kiến đã nêu trên. Hiểu như vậy là không đúng với quan

điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, cũng như của Đảng ta. Vấn đề này cần được giải thích một cách rõ ràng hơn.

Điều kiện mới của cuộc đấu tranh giai cấp ở nước ta hiện nay thể hiện ở chỗ, những biến đổi to lớn về kinh tế, xã hội do công cuộc đổi mới đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng mang lại trong thời gian qua làm cho cơ cấu giai cấp, vị trí, mối quan hệ giữa các giai cấp, các tầng lớp xã hội đã có nhiều thay đổi, không giống như thời kỳ cách mạng dân tộc dân chủ, cũng không như lúc mới bước vào thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội. Ngày nay, lợi ích cơ bản, lâu dài của các giai cấp trong cộng đồng Việt Nam thống nhất với lợi ích dân tộc; cuộc đấu tranh giai cấp, đấu tranh giữa hai con đường vẫn còn nhưng gắn liền với sự nghiệp bảo vệ độc lập dân tộc, chống nghèo nàn lạc hậu, khắc phục tình trạng nước nghèo, chậm phát triển. Trong giai đoạn hiện nay, khi các lực lượng thù địch trong nước và trên thế giới luôn tìm cách ngăn cản, phá hoại cuộc cách mạng của nhân dân ta, không phải ai cũng nhận thức đúng và tự giác phấn đấu vì mục tiêu trên. Cho nên, nếu không đấu tranh quyết liệt với các lực lượng ngăn cản việc thực hiện mục tiêu đó thì không thể biến mục tiêu thành hiện thực.

Đây là nhận thức mới của Đảng Cộng sản Việt Nam về đấu tranh giai cấp, thể hiện sự vận dụng đúng đắn và sáng tạo học thuyết đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin vào nước ta hiện nay. Nhận thức này, *một mặt*, chống lại thái độ mơ hồ, mất cảnh giác, chống lại quan điểm cho rằng ở nước ta không còn giai cấp tư sản, nên không còn mâu thuẫn giai cấp và đấu tranh giai cấp nữa, chống lại quan điểm sai lầm coi học thuyết giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin đã lỗi thời, muốn

lấn tránh vấn đề giai cấp và đấu tranh giai cấp; *mặt khác*, chống lại thái độ cứng nhắc, quá cường điệu mâu thuẫn giai cấp, cho rằng do phát triển kinh tế thị trường, do hội nhập kinh tế thế giới, sự phân hóa giàu nghèo diễn ra nhanh chóng, cho nên sẽ dẫn đến mâu thuẫn giai cấp gay gắt hơn. Để tránh tình trạng đó thì phải đóng cửa, không mở rộng quan hệ với các nước, không phát triển kinh tế thị trường. Đây là một quan niệm sai lầm, làm xơ cứng lý luận về đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Ở đây, cần phải nhận thấy rằng, chúng ta thực hiện bước quá độ lên chủ nghĩa xã hội từ một nền kinh tế kém phát triển, sản xuất nhỏ, thủ công phân tán là chủ yếu. Đây là sự quá độ lên chủ nghĩa xã hội bỏ qua chế độ tư bản chủ nghĩa chứ không phải là sự quá độ từ chủ nghĩa tư bản đi lên chủ nghĩa xã hội. Chúng ta mới chỉ có chính quyền của dân, do dân, vì dân và đang từng bước xây dựng cơ sở vật chất - kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội. Trong điều kiện đó, để thực hiện mục tiêu "dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh", chúng ta tất yếu phải phát triển nền kinh tế hàng hóa nhiều thành phần, trong đó có thành phần kinh tế tư nhân và tư bản tư nhân; phải tiến hành công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; phải mở cửa hội nhập với nền kinh tế thế giới (mà nền kinh tế thế giới hiện nay thực chất là nền kinh tế tư bản chủ nghĩa); phải vừa xây dựng chủ nghĩa xã hội, vừa bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Có như vậy, chúng ta mới tạo được quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất ở nước ta và tranh thủ được nguồn vốn và tiềm lực khoa học, công nghệ của các nước tư bản phát triển trên thế giới.

Tuy nhiên, do phát triển nền kinh tế nhiều thành phần và thực hiện mở cửa, hội nhập kinh tế thế giới, trong cơ cấu giai cấp - xã hội của nước ta hiện nay, ngoài giai cấp công nhân, nông dân, tầng lớp trí thức và các tầng lớp nhân dân lao động khác, còn có tầng lớp tư sản - tầng lớp còn có điều kiện phát triển trong nền kinh tế thị trường. Với kết cấu giai cấp đó, tất yếu nảy sinh mâu thuẫn giữa lợi ích của những người lao động làm thuê với tầng lớp tư sản và mâu thuẫn giữa sự phát triển tự giác (có mục đích, có điều khiển) theo con đường xã hội chủ nghĩa với khuynh hướng tự phát đi lên chủ nghĩa tư bản. Đây là mặt mâu thuẫn trong quan hệ giữa giai cấp công nhân và nhân dân lao động với tầng lớp tư sản. Mâu thuẫn đó biểu hiện rất rõ trong các doanh nghiệp tư bản, nhất là các doanh nghiệp có 100% vốn đầu tư nước ngoài - nơi đã xảy ra những cuộc bãi công, biểu tình của công nhân đòi giới chủ cải thiện điều kiện làm việc và được đối xử bình đẳng. Tuy nhiên, chúng ta có Nhà nước đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong điều kiện như vậy, mâu thuẫn giữa công nhân và tầng lớp tư sản là mâu thuẫn trong nội bộ nhân dân. Ở nước ta, tầng lớp tư sản không có công cụ để thực hiện sự thống trị về chính trị và kinh tế của nó. Giai cấp công nhân, dù làm việc trong các doanh nghiệp tư nhân, vẫn được Nhà nước ta bảo vệ quyền lợi. Mặt khác, kinh tế tư bản tư nhân là bộ phận không thể thiếu trong nền kinh tế nhiều thành phần. Tầng lớp tư sản có vai trò nhất định trong sự nghiệp phát triển kinh tế, có khả năng tham gia tích cực vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Lợi ích hợp pháp của các nhà tư sản thống nhất với lợi ích chung của cả cộng đồng dân tộc. Đây là mặt thống nhất giữa

giai cấp công nhân và tầng lớp tư sản. Như vậy, quan hệ giữa giai cấp công nhân, nhân dân lao động với tầng lớp tư sản là quan hệ vừa hợp tác, vừa đấu tranh. Hợp tác cùng xây dựng đất nước giàu mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh; đấu tranh chống khuynh hướng bảo thủ, tiêu cực của tầng lớp tư sản.

Những sự phân tích trên đây cho thấy, ở nước ta hiện nay và trong suốt thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, sự tồn tại của các giai cấp và đấu tranh giai cấp vẫn là một tất yếu. Cuộc đấu tranh đó có lúc, có mặt còn gay go, quyết liệt hơn so với những thời kỳ trước đây.

Theo quan điểm của Đảng ta, đấu tranh giai cấp trong thời kỳ quá độ ở nước ta có nội dung cụ thể là: đấu tranh nhằm thực hiện mục tiêu cách mạng, xây dựng nước ta thành nước “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”. Muốn vậy, phải phát triển mạnh mẽ nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, bảo vệ và phát triển những nhân tố xã hội chủ nghĩa, chống lại khuynh hướng tự phát tư bản chủ nghĩa trong nền kinh tế thị trường; xây dựng chủ nghĩa xã hội đi đôi với bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ chính quyền nhân dân và pháp chế xã hội chủ nghĩa, đấu tranh chống âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch hòng phá hoại độc lập và chủ nghĩa xã hội ở nước ta; giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa của nhân loại, làm cho đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta không ngừng nâng cao.

Những nội dung của cuộc đấu tranh giai cấp trên đây là rất lớn lao và phức tạp. Để thực hiện được nhiệm vụ đó, chúng ta phải sử dụng nhiều hình thức đấu tranh khác nhau, vừa mềm dẻo, vừa kiên quyết, bao

gồm cả giáo dục, tuyên truyền, vận động, cả hành chính, thậm chí cả những biện pháp bạo lực, trấn áp. Đồng thời, phải tập hợp được đông đảo quần chúng nhân dân lao động và các lực lượng xã hội ủng hộ độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội trong mặt trận dân tộc thống nhất, lấy liên minh giữa giai cấp công nhân, nông dân và tầng lớp trí thức làm nền tảng dưới sự lãnh đạo của Đảng, đấu tranh chống lại các thế lực, các tổ chức, các phần tử muốn ngăn cản sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta, phá hoại Đảng, Nhà nước, pháp luật, trật tự xã hội, an ninh quốc gia. Như vậy, đoàn kết không loại trừ đấu tranh mà bao hàm sự đấu tranh; đấu tranh ở đây không có nghĩa là phá hoại sự ổn định xã hội mà chính là thông qua đấu tranh để ngăn chặn, loại trừ những phần tử bảo thủ, thoái hóa, biến chất và chống đối nhằm củng cố, tăng cường và phát huy vai trò của sự đoàn kết thống nhất trong Đảng và trong nhân dân.

Tóm lại, trong giai đoạn hiện nay, chúng ta cần nhận thức rõ tính chất gay go, phức tạp của cuộc đấu tranh giai cấp. Để bổ sung, phát triển một cách sáng tạo, đúng đắn và khoa học học thuyết đấu tranh giai cấp của chủ nghĩa Mác - Lênin, yêu cầu đặt ra là cần nghiên cứu cẩn thận, nghiêm túc những tác phẩm của C.Mác, Ph.Ăngghen, V.I.Lênin và quan điểm của Đảng ta, kết hợp với nghiên cứu thực tiễn một cách cụ thể, tránh rơi vào hai thái cực sai lầm: hoặc là quá cường điệu đấu tranh giai cấp, dẫn đến làm khô cứng nội dung và hình thức đấu tranh giai cấp; hoặc là xem thường, xóa nhòa đấu tranh giai cấp đi đến mơ hồ, mất cảnh giác, mắc vào âm mưu diễn biến hòa bình của các lực lượng phản động trên thế giới đang luôn tìm cách lật đổ chế độ xã hội chủ nghĩa hiện nay. □